

Ciutats

La frase David Clusellas

AUTOR DE 'LLEGIR BARCELONA'

“La modernitat de Barcelona és una constant que es reflecteix en la creació literària des de la revolució industrial i al llarg del segle XX”

La cara Joan Bosch

ALCALDE D'ALMACELLES

L'Ajuntament d'Almacelles demanarà al Memorial Democràtic poder instal·lar quatre llambordes Stolpersteine commemoratives en record dels veïns deportats als camps nazis

Ciutat literària

Anhelada modernitat

TRADUCCIÓ • David Clusellas ha traduït 'Llegir Barcelona', l'assaig que va publicar el 2020 en francès **AUTORS** • Parteix de sis novel·les concretes de Mercè Ibarz, Marta Rojals, Eduardo Mendoza, Milena Busquets, Grégoire Polet i Mathias Énard **CONCEPTES** • Hi ha dues temàtiques que analitza a fons: la “vocació de modernitat” i el “desencant” dels barcelonins

Lluís Llorc
BARCELONA

€ David Clusellas i Codina, nascut a Avinyó (Bages) el 1979, és periodista, estudis de la literatura contemporània (màster en literatura comparada per la Universitat de Borgonya, llicenciat en comunicació audiovisual per la UPF i diplomad en estudis europeus per la Universitat de París 3) i activista pels drets del col·lectiu LGTBI. El 2020 va publicar, en francès, *Lire Barcelone* (Edicions Trabucaire), un assaig que ara ha traduït al català i li ha publicat Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Llegir Barcelona. Passejada literària per la capital catalana “és un assaig que intenta presentar al lector la prolífica representació literària de la qual Barcelona ha estat objecte, especialment entre el 2002 i el 2015”, afirma l'autor. I entre molts altres conceptes relacionats amb la ciutat més literària, Clusellas n'analitza especialment dos, un és el de *modernitat*. “La modernitat de Barcelona és una constant que es reflecteix en la creació literària des de la revolució industrial i tot al llarg del segle XX. Sembla que formi part de l'ADN de la ciutat. A més, el desig de modernitat de Barcelona sempre ha estat lligat a un sentiment de progrés social.”

Una modernitat, segons Clusellas, “llargament associada a Barcelona, ja sigui amb motiu de la realitat artística del moment, ja sigui per una simple voluntat política, en especial la del consistori, que se n'ha apropiat per fer-ne una *veritable* política cultural”. “Font de l'eufòria cultural desencadenada arran dels Jocs Olímpics de 1992, la modernitat de Barcelona —o més ben dit, la seva *vocació de modernitat*— també ha estat font d'una desil·lusió col·lectiva; transformada en eina de comerç, especialment després del Fòrum Universal de les Cultures, la vocació de modernitat de Barcelona s'ha convertit en una política institucional buida que ha tingut com a efecte l'emascara-

Els sis autors triats per Clusellas per a l'assaig són Mercè Ibarz, Grégoire Polet, Mathias Énard, Eduardo Mendoza, Milena Busquets i Marta Rojals, que mai no s'ha deixat fotografiar i ha estat substituïda per la cobertada del llibre ■ JUANMA RAMOS / ALBERT SALAMÉ / ORIOL DURAN / ANDREU PUIG / QUIM PUIG

ment de l'especulació urbanística promoguda per les principals institucions polítiques i financeres del país”, opina l'autor. I es recolza en les reaccions dels sis autors triats per a il·lustrar aquest assaig.

L'altre temàtica és “l'efecte de desencant que s'ha produït al clos de la societat barcelonina i que testimonien els escriptors del llibre”, que en són sis i de diferents tradicions literàries, dos de catalanes, Mercè Ibarz (*A la ciutat en obres*, Quaderns Crema, 2002) i Marta Rojals (*L'altra*, La Magrana, 2014); dos en castellà, tot i que són barcelonins, Eduardo Mendoza (*El secreto de la modelo extraviada*, Seix Barral, 2015) i Milena Busquets (*Hoy he conocido a alguien*, Ediciones B, 2008), i dos de francesos, Mathias Énard (*Carrer Robadors*, Columna, 2013) i Grégoire Polet (*Barcelona!*, Angle, 2015). A més, cita obres de desenes d'altres autors catalans i internacionals.

De quina manera es van apropar els escriptors a Barcelona, entre 2002 i 2015? I què van decidir mostrar, i què criticar, es pregunta Clusellas. Les sis novel·les exploren la modernitat barcelonina i el desencant que provoca, com ja s'ha dit, i recorda allò que deia Balzac sobre l'amor i l'odi: “No són pas oposats, sinó complementaris, com el palmell i el dors d'una mateixa mà. Com també passa amb la *vocació de modernitat* de Barcelona, al mateix temps prometedora i enganyosa, revolucionària i reaccionària, inspiradora i decebedora.”

Amb l'itinerari que delimiten les sis obres i els autors triats, Clusellas vol confrontar el lector “amb la descodificació literària de la ciutat contemporània amb una lectura que es convertirà en una passejada literària, però també política, social, econòmica i identitària amb les grans avingudes i els carrerons de la ciutat com a escenari”.

Altres autors
Com tota gran ciutat, Barcelona ha estat protagonista o escenari d'obres de desenes d'autors: Terenci Moix, Montserrat Roig, Miguel de Cervantes, Mercè Rodoreda, Lluís Anton Baulenas, Narcís Oller, Quim Monzó, Manuel Vázquez Montalbán, Josep Maria de Sagarra, Josep Pla, Carmen Laforet, Joan Marsé, Carlos Ruiz Zafón, Maria Antònia Oliver, Jaume Cabré, Sergi Pàmies, Santiago Rusiñol, Jenn Díaz, Eva Baltasar, Tuli Márquez, David Castillo, Carlos Zanon...

L'obra no es limita a la franja d'anys proposats, també fa incursions en altres períodes, sobretot al llarg del segle XX i a partir de l'emergència de la idea de modernitat, “una noció amb un vincle estret amb l'aposta estètica dels corrents artístics i literaris més emblemàtics de Barcelona”.

L'obra està estructurada en quatre grans parts. La primera és una mirada retrospectiva de les principals representacions literàries de les quals ha estat objecte Barcelona i situa els sis autors en un marc estètic i temporal. Clusellas també analitza les darreres transformacions de la ciutat. A la segona part relaciona el concepte de modernitat amb les mutacions de Barcelona. En la tercera, descodifica la representació literària de la ciutat en les sis novel·les triades. I, finalment, mostra les característiques de la representació literària contemporània de Barcelona. ■